

Občianske združenie Nelegál, Nový Svet 35, 942 01 Šurany

RESOCIALIZAČNÝ PROGRAM

podľa §63, ods. 5 zákona č. 305/2005 Z. z.

o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele

v znení neskorších predpisov

RESOCIALIZAČNÝ PROGRAM

podľa §63, ods. 5 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí
a sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov

Občianske združenie Nelegál bolo zaregistrované na Ministerstve vnútra SR do Registra právnických a fyzických osôb poskytujúcich sociálne služby dňa 23.04.2000. V pôsobnosti občianskeho združenia vzniklo resocializačné stredisko, ktoré poskytuje komplexnú sociálnu starostlivosť v oblasti resocializácie a rehabilitácie osôb závislých na drogách rôzneho druhu, alkohole a patologickom hráčstve, pričom tieto opatrenia poskytuje podľa § 63 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov. V roku 2006 nám bola udelená prvá akreditácia na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately rozhodnutím č. 12809/2006-I/21AK zo dňa 21.12.2006.

Cieľ

Cieľom resocializačného programu je adaptácia do normálneho života a prirodzeného prostredia. Náš resocializačný program stavia na krokoch Anonymných alkoholikov a Anonymných narkomanov, ktoré poskytujú návod na sebaopoznávanie, odstraňovanie osobných nedostatkov a charakterových chýb a tým aj možnosť na úspešnú abstinenciu.

Cieľová skupina

Ľudia závislí na drogách, alkohole a patologickom hráčstve, vo veku od 18 rokov.

Kapacita zariadenia

Budova na Novom Svete poskytuje priestor pre koedukovanú komunitu, tzn. že sú vytvorené lôžka pre mužov aj pre ženy. Kapacitu tvorí 17 miest pre mužov (z toho 12 v hlavnej budove a 5 vo vedľajšej budove) a 11 miest pre ženy (v hlavnej budove). Celková kapacita zariadenia je 28 miest.

Podmienky prijatia do resocializačného strediska:

- vek od 18 rokov
- odporúčanie psychiatra alebo adiktológa
- dobrovoľnosť a chuť zmeniť doterajší spôsob života
- žiadosť o pobyt v RS (písomná/telefonická)
- mesačný poplatok za pobyt v RS je 150,-€
- stredisko nemá podmienky na prijatie klienta infikovaného vírusom ľudskej imunodeficiencie alebo klienta, ktorý má ochorenie spôsobené vírusom ľudskej imunodeficiencie

Metódy a postupy práce

Opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately sa vykonávajú pre plnoletú fyzickú osobu a komunitu prostredníctvom sociálnej práce, metódami, technikami a postupmi zodpovedajúcimi poznatkom spoločenských vied a poznatkom o stave a vývoji sociálno-patologických javov v spoločnosti.

V práci so závislými sa väčšinou využíva kognitívno-behaviorálna terapia, ktorej postupy preferujeme aj v našom zariadení, formou skupinovej práce alebo individuálnej práce s klientom.

Účel, na ktorý bolo resocializačné stredisko zriadené sa zabezpečuje najmä vykonávaním:

- sociálnej práce
- špeciálneho sociálneho poradenstva
- psychologickéj starostlivosti
- resocializácie a resocializačných programov
- nácviku pracovných zručností

utváraním podmienok najmä na:

- záujmovú činnosť
- kultúrnu činnosť
- pracovné uplatnenie

zabezpečením najmä:

- psychoterapie
- zdravotnej starostlivosti

- vzdelávania a prípravy na povolanie
- psychologické starostlivosti

poskytovaním

- bývania
- stavovania

(podľa §47, ods. 3, zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov)

Sociálna práca a špeciálne sociálne poradenstvo:

Sociálna práca so závislým klientom v resocializácii je zameraná na obnovenie alebo minimalizovanie dlhodobo pretrvávajúcich krízových situácií u klienta. Resocializácia v uzdravovacom procese pomáha klientovi zmeniť postoj k droge získaním schopnosti regulácie cravingu (baživosti), čo znamená, že klient prehodnocuje a neskôr i mení pohľad na seba, získava nové neoceniteľné skúsenosti a v konečnom dôsledku mení aj kvalitu svojho života.

Jedným zo spôsobov dosahovania týchto cieľov je individuálna sociálna práca, prostredníctvom ktorej sa každému klientovi vypracováva individuálny resocializačný plán (v nadväznosti na jeho diagnózu), za účasti klienta, taktiež je prediskutovaný a schválený klientom. Individuálny resocializačný plán je priebežne aktualizovaný, spolu s klientom sa vyhodnocujú dosiahnuté a stanovujú nové ciele. Individuálny resocializačný plán sa vyhodnocuje raz mesačne.

Okrem individuálnej práce s klientom sú resocializačné plány pravidelne prehodnocované na skupinovej práci za účasti celej komunity. Klient pred komunitou zhodnotí svoje doterajšie fungovanie v komunite, aké zmeny za posledné obdobie dosiahol alebo čo sa mu, naopak, nepodarilo, z toho, čo mal stanovené, komunita sa k tomu môže vyjadriť, klient dostáva spätnú väzbu a následne si môže stanoviť ďalšie ciele.

Naše resocializačné stredisko poskytuje aj sociálne poradenstvo pre rodinných príslušníkov našich klientov. Tí majú možnosť raz mesačne zúčastniť sa rodičovského stretnutia za účasti klientov aj personálu, taktiež telefonicky aj osobne sa kontaktovať so psychológom strediska poskytujúcim poradenstvo pre rodinu.

Psychologická starostlivosť

Pravidelne raz za týždeň sa celá komunita stretáva na spoločnej skupinovej práci. Pri tejto práci je využívaná skupinová dynamika, hlavne interakcie a vzťahy medzi členmi komunity. Klienti majú taktiež možnosť absolvovať individuálny pohovor so psychológom. Do 4 týždňov od prijatia klienta sa vykonáva psychologická diagnostika. Klienti, ktorí sú v resocializačnom programe dlhšie ako 12 mesiacov sa podrobujú rediagnostike.

Terapeutický prístup aj práca s klientom sú založené na eklektickom prístupe v sociálnom poradenstve a psychoterapii. To znamená, že každý klient má právo po splnení základných komunitných pravidiel na individuálny prístup v sociálnom poradenstve i psychoterapii, a tiež právo slobodnej voľby a rozhodovania.

Resocializácia a resocializačné programy

Resocializačné programy vychádzajú z princípov terapeutickkej komunity, aj ako systému, aj ako metódy a majú za úlohu prispievať k dosahovaniu terapeutických a výchovných zmien v správaní jednotlivca, pričom všetci zúčastnení sú aktérmi týchto zmien. Medzi základné princípy terapeutickkej komunity patrí spolurozhodovanie klientov o chode komunity a obojsmerná komunikácia medzi klientmi a personálom. Komunita je terapeutická preto, lebo umožňuje získavať spätné informácie o maladaptívnom správaní, podnecuje získanie náhľadu na vlastné problémy a na vlastný podiel na vytváraní týchto problémov, má umožniť korektívnu skúsenosť, podporuje nácvik vhodnejších spôsobov správania.

Naším cieľom je navodiť u klienta zmenu životného štýlu. Vychádzame z predpokladu, že trvalejšej zmeny životného štýlu je možné dosiahnuť prostredníctvom osobnostného rastu. Klient počas resocializačného programu postupne dosahuje zmeny v sebazpoznávaní, prežívaní, správaní a vzťahoch, čo mu umožňuje, aby mohol svoj život prežívať ako uspokojivý a zodpovedne sa rozhodovať, akým spôsobom svoj život povedie.

Počas resocializačného procesu v terapeutickej komunite sa vzájomne uplatňujú práca (fyzická aj psychická) a výchova. Obe tieto zložky sú rovnako dôležité, obsahujú v sebe prvky zamerané na správanie, emócie a vývoj osobnosti, vzdelávanie, duchovný rozvoj a etiku. K tomu, aby intervencia k zmene správania bola efektívna, napomáha spätná väzba, ktorá by mala byť formulovaná duchaplným spôsobom a s rešpektom a priamo zameraná na konkrétne správanie. Čo sa týka

duchovného rozvoja a etiky, je očakávané znútornenie určitej formy pokory a etických noriem a klientovo prijatie predstavy akéhosi vyššieho princípu, vyššej sily, ktorej má možnosť sa odovzdať, keď má pocit, že na zvládanie svojich ťažkých životných situácií sám nestačí.

Nácvik pracovných zručností

Nácvik pracovných zručností je jednou z najefektívnejších foriem v oblasti sebarozvoja. Má vplyv na udržanie a zlepšenie manuálnej zdatnosti klientov, pozitívne ovplyvňuje sociálne väzby, stimuluje psychické funkcie, vedie klientov k spolupráci, zvyšuje ich sebavedomie a sebahodnotenie. Prispieva taktiež k prehĺbeniu sebapoznávania, ktoré je jedným z dôležitých aspektov resocializácie. Súčasťou pracovnej terapie je aj príprava stravy, upratovacie práce, sebaobslužné činnosti (pranie, žehlenie).

Resocializačné stredisko vytvára podmienky na záujmovú a kultúrnu činnosť, napr. návštevou regionálnych inštitúcií, podporou záujmového vzdelávania a zmysluplného trávenia voľného času. Po dovŕšení resocializačného procesu sme klientovi nápomocní pri hľadaní si zamestnania. Spoluprácou s miestnymi podnikateľmi vytvárame podmienky na pracovné uplatnenie.

Zdravotnú starostlivosť zabezpečujeme formou Dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti s miestnym lekárom, prípadne s inými špecialistami.

Režim

Režim zahŕňa časovú štruktúru dňa a týždňa, povinnosti klienta a požiadavky na jeho správanie v programe, spôsoby hodnotenia požadovaného správania, sankcie za režimové priestupky a výhody za dodržiavanie režimu.

Časová štruktúra dňa:

6.00 - budíček (v zimných mesiacoch o 6.30)

6.15 - rozcvička (v zimných mesiacoch o 6.45)

6.30 - raňajky, rajóny (v zimných mesiacoch o 7.00)

8.00 - komunita

9.00 – nácvik pracovných zručností (zahŕňa prípravu stravy)

12.00 - Obed + odpočinok

13.00 – nácvik pracovných zručností

16.00 - voľnočasové aktivity

18.00 - večera

20.00 - bilancia

22.00 - večierka

PONDELOK - klienti sa zúčastňujú mítingu Anonymných alkoholikov, ktorý sa koná o 17.00 v Nových Zámkoch

UTOROK - klienti sa zúčastňujú mítingu NA, ktorý sa koná o 17.30 v budove farského úradu v Šuranoch.

STREDA - všetci klienti sa zúčastňujú spoločnej skupinovej práce, ktorá sa koná o 15.00 v budove na Novom Svete

ŠTVRTOK - klienti sa zúčastňujú mítingu Anonymných alkoholikov, ktorý sa koná o 17.30 v budove fary v Šuranoch.

PIATOK – všetci klienti sa zúčastňujú samoriadiacej skupiny/mítingu AA, NA (strieda sa podľa potreby), ktoré sa konajú o 17.00 v Resocializačnom stredisku na Novom Svete. Skupinu/míting vedie veliteľ týždňa alebo osoba ním poverená.

Mítingov sa povinne zúčastňujú klienti počas prvých 6 týždňov od nástupu do zariadenia, aby mali možnosť spoznať prínos mítingov AA alebo NA a zvoliť si, či ich budú naďalej navštevovať.

SOBOTA - každú poslednú sobotu v mesiaci sa koná stretnutie rodičov a rodinných príslušníkov (počas tejto soboty môžu ísť klienti na priepustku až po rodičovskom stretnutí).

Počas sviatkov a víkendov je štruktúrovaný režim dňa prispôsobený, klienti majú dostatok voľného času, ktorý môžu využiť na športové alebo iné voľnočasové aktivity.

Povinnosti klientov a dodržiavanie pravidiel:

V resocializačnom stredisku platí niekoľko základných pravidiel:

KARDINÁLNE PRAVIDLÁ:

- Zákaz užívania drog a manipulácie s nimi, tzn. ak klient užije alebo prinesie do RS alkohol alebo inú psychotropnú látku, je automaticky vylúčený z komunity
- Zákaz agresívneho a násilného správania, tzn. ak klient klienta fyzicky agresívne napadne, alebo ak klient klienta alebo zariadenie okradne je

automaticky vylúčený z komunity. Pokiaľ sa nenájde vinník pristupuje sa ku kolektívnej sankcii.

- Zákaz vytvárania sexuálnych vzťahov, tzn. ak komunita alebo personál zistí, že medzi dvoma klientmi je sexuálny alebo intímny vzťah, „služobne“ starší člen komunity bude vylúčený
- Zákaz svojvoľného opustenia RS, tzn. ak klient bez ohlásenia opustí resocializačné stredisko, bude to považované za dobrovoľný odchod z komunity
- Ak u klienta do troch mesiacov od nástupu do RS nenastane zmena a pretrváva evidentné dokázateľné klamanie, musí komunitu opustiť (je mu odporučené iné zariadenie)

OSTATNÉ PRAVIDLÁ

- Porušenie abstinencie na priepustke: ak klient na priepustke zrecidivuje, má možnosť vrátiť sa späť do komunity (nie pod vplyvom látky), avšak jeho pobyt je vnímaný ako druhý nástup do RS, začína v komunite od začiatku a je zbavený všetkých výhod, ktoré môžu mať ostatní klienti (vrátane cigariet, kávy, TV, siesty, internetu, ...), pričom mu je pridelená práca navyše (napr. rúbanie dreva, umývanie okien, ...). Klient je povinný oboznámiť celú komunitu s priebehom recidívy, pričom každý člen komunity má možnosť vyjadriť svoje pocity a postoje.
- Každý klient je povinný zúčastňovať sa nácviku pracovných zručností, ktorá mu je pridelená na rannej komunite. Práca je klientom rozdeľovaná tak, aby mal každý klient možnosť vyskúšať rôzne druhy práce, s prihliadnutím na jeho schopnosti a možnosti
- Každý klient je povinný zúčastňovať sa skupinovej práce, kde je vyzývaný ku konfrontácii svojho správania, ale aj správania sa ostatných členov komunity. V záujme efektívneho fungovania komunity by mal každý klient úprimne odovzdávať a prijímať spätnú väzbu nielen na skupinových prácach, ale aj počas iných denných aktivít
- Každý klient je povinný zúčastňovať sa ostatných denných aktivít, zapájať sa do bilancie, pričom s komunitou zdieľa svoj vnútorný stav, ako aj aktivity, ktoré počas dňa vykonával, prípadne situácie, s ktorými sa počas dňa stretol a aké pocity mu to prinieslo

- Každý klient je povinný stanovovať si krátkodobé individuálne resocializačné plány, ktoré sú v mesačných intervaloch vyhodnocované so psychológom alebo sociálnym pracovníkom, taktiež pred komunitou, aby mal klient možnosť byť hodnotený celou komunitou, aby sa dalo poukázať na rozdiel medzi tým, čo klient hovorí a tým, čo robí (byť konfrontovaný) a poskytnúť a prijať spätnú väzbu.
- Klienti v RS nemajú pri sebe žiadne finančné prostriedky, ani telefón, ak klient poruší toto pravidlo, začína v komunite ako nový klient.
- Každý klient má možnosť absolvovať priepustky. Na prvú priepustku môže ísť klient po 3 mesiacoch od nástupu do zariadenia a po dohode s rodinnými príslušníkmi, klient žiada celú komunitu o priepustku s tým, že uvedie dôvod a predpokladaný priebeh svojej priepustky. Až po schválení priepustky komunitou a rodinnými príslušníkmi sa môže klient priepustky zúčastniť. Po návrate z priepustky informuje klient o priebehu priepustky celú komunitu na večernej bilancii. Ak priepustka prebehla bez problémov, môže klient o mesiac požiadať o ďalšiu priepustku (s rovnakým postupom). Ak klient postupuje vo svojej resocializácii bez väčších porušení pravidiel, môže po 6 mesiacoch požiadať o týždňovú priepustku.
- Klienti majú v zariadení možnosť rôznych športových aktivít (futbal, volejbal, basketbal, ...), pričom pri porušení bežných pravidiel môže ako sankcia slúžiť zákaz takýchto aktivít.
- Klient, ktorý je v zariadení viac ako 9 mesiacov a postupuje vo svojej resocializácii bez väčších porušení pravidiel, má možnosť požiadať komunitu o vychádzku, pričom spôsob, rozsah a frekvencia vychádzky sa individuálne posudzuje pred celou komunitou. Vychádzka nepresahuje 10 hodín. Po ukončení vychádzky klient informuje o jej priebehu na večernej bilancii (platí pre tých klientov, ktorí nemajú možnosť absolvovať priepustku).
- Klient, ktorý je v zariadení viac ako 4 mesiace a postupuje vo svojej resocializácii bez väčších porušení pravidiel, má možnosť návštevy internetu, maximálne 2 krát do týždňa na 30 min. Toto je podmienené rozpracovaním a odovzdaním Prvého kroku z programu Anonymných alkoholikov /narkomanov.

- Klient, ktorý je v zariadení viac ako 10 mesiacov a postupuje vo svojej resocializácii bez väčších porušení pravidiel, má možnosť integrovať sa na trh práce a hľadať si zamestnanie, čomu predchádza zhodnotenie (bilancia) jeho resocializačného procesu a splnenia resocializačného plánu pred celou komunitou.

O udeľovaní sankcií alebo o schválení priepustiek (vychádzok) rozhoduje komunita spolu s personálom. Pri každom pravidle platí, že sa prihliada na individualitu jednotlivca, na jeho fungovanie v resocializačnom stredisku a jeho napredovanie v resocializačnom procese.

Resocializačný proces

Resocializačný proces trvá približne 12 - 18 mesiacov, príp. viac, u každého je to individuálne, s ohľadom na jeho potreby a odporúčania odborného tímu.

Resocializačný proces napíňa:

- nácvik pracovných zručností
- práca so skupinou
- individuálna psychologická starostlivosť
- poradenstvo pre rodinu
- komunitné a rodinné aktivity pobytovou formou

Klienti v resocializačnom stredisku postupne prechádzajú krokmi Anonymných alkoholikov a Anonymných narkomanov, ktoré sú rozdelené do troch fáz (skupín):

1. fáza POKORA – prijať to, čo nemôžem zmeniť

Prežívanie faktu, že človek sám nemá dostatok sily na to, aby odolával sile závislosti, priznanie si svojej bezmocnosti voči droge, akceptácia vyššej sily (ktorou môže byť napr. komunita) a odovzdanie sa tejto sile. Klient sa postupne včleňuje do procesu terapeutickkej komunity, učí sa dodržiavať štruktúrovaný režim dňa, komunitné pravidlá, osvojuje si základy spolužitia a kooperácie v komunite. Na skupinovej práci môže byť aktívny a vyjadrovať svoj názor na dianie v komunite. Je zaradený do nácviku pracovných zručností, ktoré sa vykonávajú v zariadení. Môže sa zúčastňovať športových a kultúrnych podujatí. Kontakt s rodinou je povolený písomnou poštovou formou.

2. fáza ODVAHA – zmeniť to, čo zmeniť môžem.

Odvážna identifikácia svojich charakterových chýb, priznanie týchto chýb sebe aj inej osobe, pripravenosť na ich odstraňovanie, nájdanie pokory a prosba o pomoc.

Klient sa stabilizuje v dodržiavaní noriem komunity, uvedomelo dodržiava pravidlá a režim zariadenia, dokáže spolupracovať s odborným tímom. Racionálne konfrontuje rozdielne názory a postoje na skupinovej práci. Spolupracuje s rodinou na svojej resocializácii, má povolené priepustky (víkendové) k rodinným príslušníkom za ich súhlasu. Pridelené úlohy dokáže plniť aktívne a samostatne. Učí sa racionálne zvládať záťažové životné situácie, riešiť problémy bez konfliktov. Na skupinovej práci je aktívny, iniciatívne sa zúčastňuje individuálnej psychologickéj starostlivosti. Postupne si osvojuje program 12 krokov Anonymných alkoholikov/narkomanov. Poskytuje a prijíma konštruktívnu spätnú väzbu.

3. fáza MÚDROŠŤ – aby som tieto veci od seba odlišil

Pokračovanie v osobnej inventúre, každodenný prehľad svojho vlastného konania, duchovné prebudenie, rozvoj duševného života a svojich duševných hodnôt, pomoc ľuďom, ktorí túto pomoc potrebujú a o ňu požiadajú, odovzdávanie skúseností, ktoré klienti načerpali. Uplatňovanie týchto zásad v každodennej činnosti.

Klient má osvojené stabilné spôsoby spolupráce s ostatnými klientmi a odborným tímom. Samostatne vykonáva úlohy, ktorými je poverený. Dokáže preberať zodpovednosť za seba aj za skupinu, je vzorom pre ostatných klientov. Je aktívny na komunitných skupinách, dokáže prijímať aj odovzdávať. Spolupracuje s rodinou, rieši svoje sociálne pomery a vzťahy. Pripravuje sa na zamestnanie, orientuje sa na trhu práce a postupne sa doň zaraďuje. Vytvára si podmienky a pripravuje sa na odchod z resocializačného strediska

Tieto fázy nie sú časovo ohraničené, vyplývajú z duševných a osobnostných predpokladov a ochoty napraviť svoj doterajší spôsob života.

Profesijné zabezpečenie

Mgr. Ladislav Tatár – štatutárny zástupca Občianskeho združenia Nelegál, riaditeľ resocializačného strediska, sociálny pracovník

Mgr. Daniela Jaššová – zodpovedný zástupca, sociálny pracovník

PhDr. Anna Dufeková – psychológ

Mgr. Gréta Pešlová – psychológ

PhDr. Peter Száraz, CSc. – odborný zamestnanec

Milan Csatay – správca budov

Eva Tatárová – ekonómka

Práva a povinnosti klienta

Práva klientov resocializačného strediska vyplývajú z rešpektovania základných ľudských práv, Zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov a interných dokumentov. Každý klient má právo na komplexnú resocializačnú starostlivosť. RS dodržiava ľudské práva a slobody v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a príslušnými právnymi predpismi.

Klient je povinný dodržiavať vnútorné predpisy strediska a všetky platné normy, užívať zverené predmety a veci pre plnenie predmetu zmluvy, ktorú so strediskom podpísal, účelne, hospodárne a chrániť ich pred poškodením, stratou, odcudzením alebo zničením.

Klient je povinný sa riadiť pokynmi službukonajúceho pracovníka strediska, plne sa podriaďovať rozhodnutiu komunity a aktívne sa zúčastňovať života komunity a osobne sa spolupodieľať na úspešnom a efektívnom priebehu vlastnej resocializácie, pričom je klient oboznámený a akceptuje skutočnosť, že niektoré jeho práva sú do určitej miery obmedzené.

Následná odborná pomoc

Každý klient má po ukončení resocializačného procesu možnosť naďalej sa kontaktovať s resocializačným strediskom, navštevovať mítingy Anonymných alkoholikov/narkomanov, ktoré sa konajú priamo v zariadení, alebo iné mítingy Anonymných alkoholikov/narkomanov (napr. v Šuranoch a v Nových Zámkoch).

Schválené odborným tímom a komunitou RS

Vypracovala: Mgr. Daniela Jaššová

V Šuranoch, dňa 27.10.2017

.....
Mgr. Ladislav Tatár

.....
Mgr. Daniela Jaššová